

STORTINGET

Innst. 296 L

(2025–2026)

Innstilling til Stortinget
fra helse- og omsorgskomiteen

Prop. 88 L (2025–2026)

Innstilling fra helse- og omsorgskomiteen om Midlertidig endring av alkoholloven (unntak fra maksimaltiden for skjenking under fotball-VM for herrer 2026)

Til Stortinget

Innledning

Det norske herrelandslaget i fotball har for første gang på 28 år kvalifisert seg til VM. Mesterskapet avholdes i USA, Canada og Mexico i perioden 11. juni til 19. juli 2026. På grunn av tidsforskjellen vil enkelte av kampene bli sendt på tidspunkter utover alkohollovens maksimaltid for skjenking. Helse- og omsorgsdepartementet foreslår i proposisjonen midlertidige endringer i lov av 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. (alkoholloven). Det foreslås et midlertidig unntak fra alkohollovens maksimaltid for skjenking som åpner for at kommunestyret, for perioden 11. juni til 19. juli 2026, kan fastsette skjenketider for alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 som avviker fra alkohollovens maksimaltid for skjenking. Avvikende skjenketider kan bare fastsettes for skjenkesteder som viser direktesendte kamper i fotball-VM for herrer 2026 for stedets gjester.

Norges deltakelse i fotball-VM for herrer 2026 er en ekstraordinær begivenhet. Dette er fjerde gang i historien det norske herrelandslaget deltar, og det er lang tid siden sist. Dette er derfor en helt spesiell situasjon og unntaket er en engangshendelse. Det midlertidige unntaket er ikke ment å skape presedens for senere anled-

ninger. Lovendringen begrenses derfor til fotball-VM for herrer 2026.

Komiteens behandling

Komiteen gjennomførte en skriftlig høring og mottok fem skriftlige innspill innen fristen. De mottatte innspillene er sammen med sakens dokumenter tilgjengeliggjort på sakens side på stortinget.no.

Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Farahnaz Bahrani, Ragnhild Bergheim, Mona Nilsen, Truls Vasvik og Kai Steffen Østensen, fra Fremskrittspartiet, Stig Atle Abrahamsen, Alf Erik Andersen, Kristian August Eilertsen og Anne Grethe Hauan, fra Høyre, Nina Dons-Hansen og Margret Hagerup, fra Sosialistisk Venstreparti, Kathy Lie, fra Senterpartiet, lederen Kjersti Toppe, fra Rødt, Seher Aydar, og fra Kristelig Folkeparti, Ida Lindtveit Røse, viser til regjeringens forslag om midlertidig endring av alkoholloven, der det foreslås et unntak fra maksimaltiden for skjenking under fotball-VM for herrer 2026. Komiteen merker seg at det i det midlertidige lovforslaget åpnes opp for at kommunestyret kan fastsette skjenketider for alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 for perioden 11. juni til 19. juli 2026 som avviker fra alkohollovens maksimaltid for skjenking.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Høy-

re, viser til at fotball er en av Norges mest populære idretter. Det er stor enighet om at Norges deltakelse i fotball-VM for herrer i 2026 er en ekstraordinær begivenhet. Kamper i fotball-VM for herrer er blant de mest sette TV-programmene i Norge, og det forventes stor interesse blant folk i hele landet. Det er første gang på 28 år at herrelandslaget har kvalifisert seg til fotball-VM. Ettersom kampene spilles i USA, Canada og Mexico, vil det på grunn av tidsforskjellen være slik at enkelte kamper blir spilt på tidspunkter som helt eller delvis faller etter ordinær maksimaltid for skjenking. Flertallet mener derfor at det bør gis et tidsbegrenset unntak for å tillate skjenking utover maksimaltiden.

Forslaget om midlertidig endring av alkoholloven inneholder et midlertidig unntak fra maksimaltiden for skjenking som åpner for at kommunestyret kan fastsette avvikende skjenketider for alkoholholdig drikk i gruppe 1 og 2 under fotball-VM for herrer i 2026. Formålet er å legge til rette for kontrollert og regulert salg av alkohol på steder som viser direktesendte fotballkamper under fotball-VM, fra 11. juni til 19. juli 2026, der kommunale bevilgningsmyndigheter har godkjent skjenking.

Lovens unntak har noen klart definerte rammer som kommunene kan fatte vedtak innenfor. Muligheten for å kunne fastsette skjenketider utover lovens maksimaltid gjelder kun for alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2. Avvikende skjenketider kan bare fastsettes for steder som viser direktesendte kamper i fotball-VM for stedets gjester. Kampene må vises på en slik måte at de er tilgjengelige for majoriteten av stedets gjester. Å vise VM-kampene i kommersiell sammenheng krever at arrangørene har rettigheter til dette, og skjenkesteder som ønsker å vise kamper, må sørge for å innhente nødvendige rettigheter eller tillatelser. Brudd på kravene vil blant annet kunne føre til tildeling av prikker jf. alkoholforskriften § 10-3 andre ledd jf. alkoholloven § 1-8 tredje ledd. Det er kommunene som må føre kontroll med kommunal bevilling til skjenking av alkoholholdig drikk, og flertallet forutsetter at kommunene sikrer en slik kontrollvirksomhet.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Høyre legger til grunn at norsk alkoholpolitikk skal være restriktiv, og at den brede enigheten i norsk alkoholpolitikk ligger fast. Det skal stilles strenge krav til salg og konsum av alkohol i Norge. Disse medlemmer viser til at det i proposisjonens kapittel 2 tydeliggjøres at det midlertidige unntaket ikke er ment å skape presedens for senere anledninger. Lovforslaget er dermed begrenset.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet sitt primære syn er at det enkelte serveringssted bør få bestemme selv hvor lenge man ønsker å ha

åpent og servere gjestene sine. Disse medlemmer erkjenner likevel at det ikke er flertall for dette på Stortinget.

Disse medlemmer viser til at store internasjonale idrettsarrangementer arrangeres jevnlig, og tilsvarende tidsforskyvningsutfordringer som Prop. 88 L (2025–2025) er ment å løse, vil kunne oppstå flere ganger i fremtiden.

Disse medlemmer mener i utgangspunktet det ville være mest hensiktsmessig å innføre en fast hjemmel i alkoholloven for å gi kommunene mulighet til å gjøre lokale unntak fra skjenketidene utover alkoholovens maksimalgrense i forbindelse med internasjonale mesterskap på høyeste nivå med norsk deltagelse. Eksempler på dette er sommer- og vinter-OL, samt verdensmesterskapet i fotball og håndball.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet fremmet forslag om dette i Dokument 8:67 L (2025–2026), jf. Innst. 155 L (2025–2026) som Stortinget debatterte 12. mars 2026, og som ble votert over 17. mars 2026. Disse medlemmer mener en slik løsning var å foretrekke fremfor eventuelt å vedta midlertidige unntakslover ved hvert enkelt mesterskap.

Disse medlemmer mener en fast lovhjemmel vil gi bedre forutsigbarhet for kommuner og næringsliv, reduserer unødvendig lovarbeid og sikrer likebehandling gjennom ordinær kommunal søknadsbehandling. Samtidig beholdes det lokale handlingsrommet, etter som kommunene fortsatt kan avslå eller stille vilkår der det er nødvendig.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Kristelig Folkeparti er kritiske til regjeringas forslag om skjenking døgnet rundt i 30 dager fordi Norges herrelandslag skal spille én kamp i gruppespillet som slutter etter dagens skjenkestopp. Midlertidig unntak fra skjenketidene vil føre til en enda større press og belastning for ansatte i utelivsbransjen, i tillegg til belastning på helseberedskap, politi og transport.

Disse medlemmer deler vurderinga om at alkoholpolitikk er helsepolitikk, og at økt tilgjengelighet til alkohol på nattetid svekker viktige prinsipper i norsk alkoholpolitikk. Disse medlemmer er bekymra for at et slikt unntak vil skape presedens, og mener forslaget kan åpne for et økt press mot ytterligere liberalisering ved fremtidige arrangementer. Flertallet i befolkninga sa «nei» til en slik utvidelse av skjenketidene ifølge en måling Respons Analyse har gjort for Aftenposten (30. mars 2026, Aftenposten).

Disse medlemmer er sterkt kritiske til at regjeringa foreslår forlenget skjenketid med kjennskap til de uheldige konsekvensene det trolig vil medføre. Et flertall av høringsinnspillene peker på at alkohol fører til mer vold, også i nære relasjoner, mot både barn og voks-

ne. Disse medlemmer viser til at Folkehelseinstituttet (2011) anslår at 90 000 barn og unge under 18 år har en forelder som bruker rusmidler på en måte som påvirker daglig fungering og funksjoner.

Disse medlemmer viser til skriftlige høringsinnspill til Prop. 88 L (2025–2026), hvor flere høringsinstanser mener forslaget vil kunne få negative konsekvenser for barn og unge både som pårørende og som berørte tredjeparter som opplever berusa voksne i bybildet tidlig om morgenen. Blå Kors Norge påpeker at:

«Å være ung pårørende kan gi langvarige konsekvenser i voksen alder, som angst, ensomhet og vansker med å regulere følelser. Utvidet skjenketid vil føre til økt alkoholkonsum. En person som med gjeldende regler vil slutte å drikke klokken 03, vil med nye regler ikke slutte å drikke, fordi det vil bli mulig for skjenkesteder å skjenke hele døgnet. Dette vil gi økt belastning på barn og unge som er pårørende.»

Disse medlemmer understreker at utgangspunktet for norsk alkoholpolitikk er solidaritet med de som lider av avhengighet, og deres pårørende som lider på grunn av konsekvensene av avhengigheten. Restriksjoner er særlig viktig ved store idrettsarrangementer, der mange foreldre er antatt å se sendingene. Både regjeringa og alle partier på Stortinget er fullt klar over de negative konsekvensene ved døgnåpen skjenking.

Medlemen i komiteen frå Senterpartiet viser til at fleire aktørar på folkehelsefeltet er imot, også statlege aktørar som Folkehelseinstituttet og Helsedirektoratet, og frivillige organisasjonar på rusfeltet og arbeidstakarorganisasjonar. Denne medlemen meiner at forslaget vil kunne skape presedens for framtidige endringar. Denne medlemen er einig med Folkehelseinstituttet, som i si høyringsuttale skriv at det avgjerande ikkje er at endringa er midlertidig, men at alkohollova faktisk blir endra for ei nasjonal sportshending. Når det først er gjort ein gong, er terskelen endra slik at eit politisk fleirtal sjølv sagt kan utvide alkohollova tilsvarende ved andre sportshendingar i framtida. Dette svekkjer den overordna legitimiteten til den restriktive alkoholpolitikken der folkehelse og solidaritet blir nytta som grunngjeving. Denne medlemen er bekymra for forslagets konsekvensar for barn og unge. Denne medlemen meiner det er spesielt at regjeringa fremmar ei slik sak om døgnskjenking og dermed koplar alkoholbruk tett opp til eit nasjonalt idrettsarrangement. Det står i kontrast til målsettinga om idrett som ei alkoholfri sone, og å vere gode førebilete for barn og unge.

Komiteens medlem fra Kristelig Folkeparti gleder seg til folkefesten fotball-VM for herrer vil bli, og derfor ønsker dette medlem å fremme en al-

ternativ løsning med å beholde dagens skjenkestopp, i tråd med alkoholloven, og i stedet utvide åpningstidene under VM. Det finnes et bredt utvalg alkoholfrie drikkevarer som kan nytes både før og etter maksimaltiden for skjenking av alkohol. Dette medlem mener det er mulig å legge til rette for fellesskap uten samtidig å øke alkoholkonsumet.

Dette medlem fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at kommunene kan tillate utvidede åpningstider for serveringssteder under fotball-VM for herrer 2026, uten å gjøre unntak fra alkohollovens bestemmelser.»

Kommunal myndighet

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Høyre, understreker at alkoholpolitikken inneholder stor grad av kommunalt selvstyre, og at det i dag ligger til kommunene å beslutte om de vil gi skjenkebevilling. Kommunene definerer også hvilke skjenketider de vil tillate innenfor lovens rammer. Denne myndigheten vil kommunene fremdeles ha ved et midlertidig unntak.

Et midlertidig unntak i alkoholloven vil gi kommunene mulighet til å organisere vedtak om skjenking slik det passer egen kommune best. Kommunene kan dermed tillate utvidet skjenking kun på enkelte dager, for enkelte kamper eller for et begrenset tidsrom. Det er ikke nødvendig å tillate utvidet skjenketid på alle dager i den aktuelle perioden. Flertallet understreker at en kommune for eksempel kan tillate at det kun skal skjenkes under norske kamper.

For å sikre en god forvaltning av lovverket understreker flertallet at det er viktig for kommunene å sikre en god dialog med berørte tjenester, partene i arbeidslivet og nabolagene som blir berørt. Det er også viktig å sikre god informasjonsflyt underveis i perioden, særlig mellom kommunen, politiet og helsetjenesten.

Flertallet merker seg at det er mange ulike meninger om forslaget om et midlertidig unntak for skjenking. Flere av høringsinstansene peker på praktiske utfordringer som kan oppstå underveis i VM, økt risiko for vold og ordensforstyrrelser og negative konsekvenser for folkehelsen. Dette er problemstillinger som er viktige, og som flertallet mener at kommunene må ta med seg inn i sine vurderinger dersom man skal godkjenne søknad om skjenking. Det er kommunene som best vet hvordan et midlertidig unntak påvirker lokalsamfunn og nabolag der skjenking tillates. I vurderingene kommunene gjør, mener flertallet at man må ha god dialog med politi og helsetjeneste, i tillegg til de som søker om bevilling.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet forutsetter også at fagforeninger som organiserer de ansatte som jobber i utelivs- og serveringsbransjen, involveres.

Arbeidsmiljø for ansatte i utelivs- og serveringsbransjen

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Høyre, mener at den som søker om bevilling om skjenking utenfor maksimaltiden, pålegges et stort ansvar. I tillegg til å sikre at alkohollovens bestemmelser ivaretas og følges opp, mener flertallet at bevillingshaver må sikre gode rammer for ansatte i utelivs- og serveringsbransjen slik at HMS, arbeidstidsordninger og arbeidsmiljø ivaretas.

I høringsinnspillene til lovforslaget er det særlig ytret bekymring for ansattes arbeidsforhold. Det er særlig vist til at utvidet skjenketid vil kunne innebære mer nattarbeid, og at ansatte i større grad må arbeide gjennom hele natten, fremfor deler av den. Flertallet understreker lovproposisjonens innramming, hvor det slås fast at de stedene og arrangørene som får godkjent bevilling etter klokken 03.00, fortsatt vil måtte ha tilstrekkelig med personale på jobb for å sikre at alkohollovens bestemmelser overholdes. Driften må være i tråd med arbeidsmiljølovens bestemmelser om arbeidstid, hvile og forsvarlige arbeidsforhold.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet mener det er positivt at noen kommuner knytter skjenkebevilling opp mot krav til allmenngjort lønn fordi de vurderer at ryddige arbeidsforhold også har betydning for overholdelse av alkoholregelverket, selv om det midlertidige unntaket ikke har betydning for kommunens adgang til å stille krav.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Senterpartiet, Rødt og Kristelig Folkeparti er bekymret for de negative konsekvensene døgnåpen skjenking kan ha for ansatte, for enkeltmennesker og for samfunnet som helhet, og stemmer derfor mot midlertidig endring i alkoholloven. Disse medlemmer understreker at Fellesforbundet, som organiserer ansatte i utelivs- og serveringsnæringen, er mot forslaget om midlertidig endring av alkohollovens maksimaltid for skjenking under fotball-VM for herrer 2026. I sitt høringsinnspill viser Fellesforbundet blant annet til at det vil øke belastningen på ansatte med lengre nattskift, høyere risiko for vold og trusler, samt dårligere hvile i en bransje preget av pressede vilkår og lav organisasjonsgrad. De påpeker videre at:

«Dette strider mot arbeidsmiljølovens krav til forsvarlig arbeidstid og rammer ikke bare våre medlemmer, men også personell i transport, politi og helsevesen gjennom økt trykk uten tilstrekkelig beredskap. Dette strider mot arbeidsmiljølovens krav til forsvarlig arbeidstid og rammer ikke bare våre medlemmer, men også personell i transport, politi og helsevesen gjennom økt trykk uten tilstrekkelig beredskap. En slik endring skaper presedens for fremtidige krav, undergraver restriktiv alkoholpolitikk og flertallsoppfatningen blant høringsinstanser om økt fare for skader og ressursmangel. Vi anbefaler at Stortinget forkaster forslaget og i stedet styrker eksisterende regler for trygg og ansvarlig drift under store arrangementer»

Disse medlemmer viser til uttalelser fra politimesteren i Oslo (VG, 18. mars 2026):

«[...] det er klart at vår kapasitet til å være ute i våre prioriterte områder, drive forebyggende arbeid, dialogarbeid, etterforskningskapasitet og mulighet til å innhente informasjon: Det er kapasitet som vi må bruke på andre oppgaver. Vi ønsker en by med mange entusiastiske fotballfans, det har vi lang erfaring med. Dette handler om at vi ikke ønsker alkoholservering hele døgnet med de utfordringene det innebærer for politiet, i en allerede krevende situasjon.»

Disse medlemmer deler politiets vurdering av at økt tilgjengelighet til alkohol på nattetid vil medføre mer kriminalitet og uønskede hendelser. Disse medlemmer mener det er alvorlig dersom Stortinget vedtar et forslag som, etter politiets egen vurdering, svekker evnen til å forebygge kriminalitet og ivareta trygghet i hovedstaden. Disse medlemmer kan ikke se at arrangements- eller næringshensyn kan veie tungt nok til å forsvare en økt belastning på politiet i en allerede skjerpet sikkerhetssituasjon.

Disse medlemmer merker seg videre hva som står i lovproposisjonen:

«En stor ansamling av folk som drikker alkohol etter klokken 03.00 kan føre til et økt antall uønskede hendelser i form av skadeverk, vold og kriminalitet. Flere vil kunne få behov for helsehjelp enten på grunn av intoksikasjon eller på grunn av skader som følge av ulykker eller vold.»

Forslag fra mindretall

Forslag fra Kristelig Folkeparti:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at kommunene kan tillate utvidede åpningstider for serveringssteder under fotball-VM for herrer 2026, uten å gjøre unntak fra alkohollovens bestemmelser.

Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet og Høyre.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til proposisjonen og råar Stortinget til å gjøre følgende

vedtak til lov

om midlertidig endring av alkoholloven (unntak fra maksimaltiden for skjenking under fotball-VM for herrer 2026)

I

I lov 2. juni 1989 nr. 27 om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. skal § 4-4 nytt niende ledd lyde:

Kommunestyret kan for perioden 11. juni til 19. juli 2026 fastsette skjenketider for alkoholholdig drikk gruppe 1 og 2 som avviker fra fjerde ledd annet punktum. Dette kan fastsettes generelt for kommunen eller for det enkelte skjenkested. Avvikende skjenketider kan bare fastsettes for skjenkesteder som viser direkte sendte kamper i fotball-VM for herrer 2026 for stedets gjester.

II

Loven trer i kraft straks. Alkoholloven § 4-4 niende ledd oppheves 20. juli 2026.

Oslo, i helse- og omsorgskomiteen, den 12. mai 2026

Kjersti Toppe

leder

Kai Steffen Østensen

ordfører

